

Odjezd

Zase v Norsku. Téměř by se dalo říct: rutina. Jenže nevstoupíš ani třikrát do stejné řeky. Omezená paměť se nám po roce vždy postará o nové zážitky. I když tak to asi Herakleitos nemyslel. Ale byl by to čert, abychom tu něco nového neobjevili.

Za prvé už odjezd z Prahy vůbec nebyl tak pohodový jako vloni. Otec měl vážné zdravotní problémy. Přestože to dopadlo v mezích možností dobře, zřejmě už uvíznul v posledních stupních lékařské péče. Utěšuji se jen tím, že na něj alespoň dohlédnou. Až ho zas popadne žízeň, jestli mi rozumíte. Tohle by ovšem nebylo zábavné čtení.

Ale jednu poznámku si neodpustím. V takové chvíli si člověk zas uvědomí skutečné možnosti a stav našeho zdravotnictví. Nové účinné léky. Já říkám: A co o Červené Karkulce? Špičkový zdravotní a sociální systém pro každého. Já říkám: A nebo o Budulínkovi. Největší problém našeho zdravotnictví jsou peníze. A já se ptám: Chápu, že musíte ležící pacienty chemicky tlumit, aby si oni (a sestry) trochu odpočinuli, eventuelně někomu přivázat ruce k posteli, aby si nevytrhnul nějakou hadičku. Ale proč ho, do pytle, při tom nemůžete nechat vysmrkat?

Pak v zimě dlouhá chřipka, nezáživné grantové i jiné zprávy v práci. Tak nějak bylo asi jaro poznamenané letošním výstoročím potopení Titaniku, výsměchem to vět „To se nemůže stát“ a symbolem novodobých katastrof. Také obrazem fungování kapitalistické i lidské společnosti.

Na popularitě se možné podepsalo i to, že už uplynula dostatečná doba, abychom mohli vnímat i nevážené momenty. John Jacob Astor si u baru v první třídě posteskl: Objednal jsem si led; ale to je teď trochu k smíchu.

To bych ještě mohl pokračovat stavem České politiky, kdyby na ní nějak záleželo. Mimochodem, všimli jste si, že z 15 členů vlády má 14 vysokoškolské vzdělání? Jedině u Kubiceho chybí titul i počátek životopisu. V Norsku si titul nepíše k jménu ani jeden ministr.

A těsně před odletem mi přestaly jít hodinky. Po deseti letech to zas tak neudivilo. Přesto mě napadlo s nimi zajít do nablýskaného obchodu naproti Bílé Labuti. A nejen, že je na počkání opravili. Na otázku co jsem dlužen, řekli: nic. Ačkoliv hluboce otřesen zhroucením všech mých představ o fungování kapitalismu, odlétal jsem jako optimista: Třeba se ta krajina okolo Polabí ještě nepotopí.

Z chudých poměrů

Z nedávno uveřejněných odposlechů Věcí Veřejných je evidentní, že se lidé chovají jinak mezi sebou, než když jsou o samotě a na ně není vidět. Také je známo, že obrovská část mozku slouží k přelakovávání si věcí narůžovo, eventuelně jaká barva se člověku právě hodí.

Já se ovšem alespoň částečně připravuji na dobu, kdy kamery budou všude. Např. zase přiznávám instinktivní, iracionální šetřivost. Samozřejmě, že bych si zpátky do Tromsø přinesl stejný krém na holení, který jsem zde koupil loni. Kdyby mi ho děti nedávno nevypatlaly.

Na místní koleji jsem byl tentokrát sám. S německým sousedem na buňce jsme se akorát vyměnili. Zanechal mi dokonce můj oblíbený časopis. Samozřejmě, potravu od neznámého člověka bych nepřijal, ale Spiegel si snad mohu přečíst, že.

Jenže co to tu leží v lednici? Ekte Geitost. Už jste někdy jedli kozí sýr? Přece ho nevyhodím, není načatý. Zítra si ale už musím něco koupit. Třeba špagety.

Příští den koukám, k večeři je to nějak málo. Co k nim přidat něco, co leží vedle kozího sýra. Ale špagety se už vaří.... „Fiskekaker“ Hádám, že jestli to někdo natáčí, už se mnou živá duše nepromluví. Než začnu jíst, zkouším na webu přeložit, jestli se jedná o rybí medailonky nebo jed na krysy. Marně – přece to nevychladne, že.

Vbrzku zjišťuji, že mi soused záměrně nechal celou sbírku. V mrazáku zeleninu, další maso, načaté Müsli-vločky. To určitě odnesu do odpadu, přece nebudu dojídat zbytky. To se nemůže stát!

Telemark jako vždy

Začne se, blízko hladiny moře,

pak se jde, dokopce,

pak se kouká, fotí,

a pak se jede, dolů.

Tedy myslel jsem, že to už zvládnou bez problémů. Ale poctivý trénink fyzické kondice ročním vysedáváním u počítače první výstup nijak neulehčil. Každý metr k vrcholu byl delší než ten předchozí. Nahoře jsem se zmožil na jediný cvik, a to pohov v sedě. Spoluplaziči měli jinou taktiku. Občerstvovali se cestou, a nahoře se převlékli do suchého.

Po chvíli jsem pookřál, a trochu se občerstvil, na což nebyly cestou síly. Taky bylo načase, propocené triko začalo už namrzat. Rychle vztyk a jede se dolů. Už při vstávání jsem se cítil dost ztuhlý; jedním slovosledem, takhle špatně mi už léta nebylo. Při prvních otočkách na lyžích jsem myslel, že budu zvracet.

To se snad nedá vysvětlit jen únavou. Že by ty vločky byly zkažené?

Z esíček se stávala lomená čára, paralýza postupovala ve formě křečí, první v levé noze, pak v pravé. Jako nesporthovec zvyklý na dostatek cukru ve všech situacích jsem nechápal, co se děje. Že je konec jsem téměř začal myslet na úpatí hory při kličkování lesíkem. Slalom se začínal měnit v dřevorubeckou výpravu. K autu jsem se stěží doplazel; v něm se naštěstí situace začala pronikavě zlepšovat, a další dva dny výlezu se nic podobného neopakovalo.

Až později, když už trochu živin zbylo i na mozek, mě napadlo, že být prochlazený a vypít na vrcholu litr ledové vody nemuselo udělat dobře ani žaludku, ani játrům a podobným součástkám. Jenže nenapijte se, když máte žízeň. To je v genech.

Velikonoce a andělé

Sport, zejména v přírodě, prý vyčistí hlavu a usnadňuje meditování. Dají se tak vyřešit všechny roztodivné problémy, které kdy lidstvo trápily. Horolezci a kněží zjistí, kolik andělů může tancovat na špičce jehly, sociologové zas jestli má mít každý vysokou školu.

I letos jsme se před výpravou masírovali zprávami o lavinovém nebezpečí. Ovšem vzhledem k nedávné tragedii, kterou nepřežilo pět zahraničních turistů, to už nebylo tak legrační. A to měli zkušeného vůdce. Při cestě zpátky si chtěli více užít, a strhli kus stráně zrovna na skalnatém polotrychtýřem. Dole je prý pokryl sníh sedm metrů hluboký a tak hutný, že na něm mohl přistát vrtulník.

To by se nemuselo stát, kdyby si nastudovali místní historii. Od letoška je navíc k dispozici pravidelné zpravodajství o lavinovém riziku v okolí. Naše civilizace nás chrání.

Na velikonoce jsme, také na rozdíl od loňska, zůstali ve městě. Slunce po sněhové nadílce zas svítilo, a v takovém případě odpočinek nepřipadá v úvahu. Při čerstvě napadlém sněhu, a vysokém lavinovém nebezpečí ale nebylo mnoho možností. Vyhrál to mírný (<25%) kopec na severu, kam zákonitě zamířila půlka města. Na parkovišti nám nápadně ochotná osoba začala pomáhat s parkováním. Pak se ukázalo, že je placené. Každá ochrana něco stojí.

Čerstvý vzduch i relativní divočina tam samozřejmě byla i tak, ale už nedala vnímat všemi smysly. Například člověk nemohl přejet kdejakého domácího mazlíčka, který jeho majitel samozřejmě vzal s sebou vyvenčit. Jeho výkaly zas přejet mohl, ale nechtěl.

Také civilizace, řekl by určitě Tomáš Akvinský. Bobky jsou sice psi, ale posrali jste si ji sami. A kolik se na špičku hory vejde andělů? Rozhodně hodně. Ale musí být dostatečně kulatá. Například jako Říp.

Všude dobře, ...

Jiný klasik říká, že z každé změny se už klube zoubeček nějaké další. Zcela logicky je to u okamžiků, kterým říkáme vyvrcholení. Pak už může následovat jen sjezd.

Ovšem co se týče lyžování, vyvrcholením nebyl telemark, ale výlet na běžkách. Nic proti upocenému pachtění do kopce. Ale užívat si pohody celých 35 km arktickou krajinou na lehkých prkýnkách bylo příjemnější. Obloha absolutně bez mráčku, na dálku vidím startující Boeing nad Tromsø. Vzduch téměř bez větru, běžecká stopa bez obvyklých Jizerských Čechů. A zejména sníh tak akorát, v mírném mrazu příjemně vrzal, aby se dalo stejně dobře odrážet jako klouzat. Čerstvosti mu dodala lehká sněhová přehánka z předchozího večera. V táhlém údolí trochu chyběl už jen daleký výhled do krajiny.

Studenti (Vít Novák, Maarten Beerepoot) měli samozřejmě víc síly, a běželi vpředu. Tak byl čas na rozjímání. Třeba co tak lidí na zkáze Titaniku stále přitahuje. Při pohledu na zasněžené pláne mě napadlo, jak daleko by se takové dopravní letadlo při nouzovém přistání asi doklouzalo. A jak by se mu pěkně prášilo za ocáskem. Tak to je: obyčejná škodolibost.

V horském sedle studenty doháním. Ne, že bych byl tak rychlý, ale cesta se rozšiřuje, můžou se při cestě více bavit. A nečekaně je tu i vrcholová prémie. Širokým fjordem se otevírá pohled do oceánu, až na Barentsovo moře. Poslední námět ke stížnosti mizí. Začínám být nějak nesvůj. Není nejvyšší čas vypravit se domů?